

Eindrapportage opdracht SCALA *welzijnswerk*

“Op de kaart zetten”

drs. Eduard Ponten

6 augustus 2007

Inhoud:

Inhoudsopgave		pagina 2
Samenvatting		pagina 3
Inleiding		pagina 4
Vraagstelling SCALA en onderzoeksopzet		pagina 5
Resultaten eerste fase onderzoek: Kennismaking met organisatie		pagina 6
Resultaten tweede fase onderzoek: Huidig gebruik van DAP-kaarten en prestatie-indicatoren		pagina 9
Resultaten derde fase onderzoek: Relatie DAP-kaarten en de prestatievelden van de WMO		pagina 11
Conclusies en aanbevelingen		pagina 14
Tenslotte		pagina 16
Bijlage 1	Inventarisatie huidige prestatie-indicatoren	pagina 17
Bijlage 2	Wetstekst artikel 1 WMO	pagina 26
Bijlage 3	Voorbeeld van een DAP-kaart	pagina 27

Samenvatting:

Hoe kan het productaanbod van SCALA *welzijnswerk* het meest passend worden vertaald naar de nieuwe prestatievelden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning?

Dat is de vraag die centraal staat in dit onderzoek. SCALA wil zich als maatschappelijk ondernemer goed voorbereiden op veranderingen die de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning met zich mee brengt.

Dit onderzoek valt in drie delen uiteen: de kennismaking met de organisatie, de inventarisatie van doelen, doelgroepen en prestatie-indicatoren zoals die op dit moment gebruikt worden en tenslotte de confrontatie met de prestatievelden van de WMO.

Uit de conclusies blijkt dat de te maken vertaalslag van diensten, activiteiten en producten naar de prestatievelden van de WMO niet los gezien kan worden van het lopende proces van ontwikkelen, invullen en gebruiken van DAP¹-kaarten.

Dit proces levert ook in de huidige situatie onvoldoende transparante en meetbare weergave van het inhoudelijke werk van de organisatie op.

Zowel SCALA als de gemeente Hengelo voelen de behoefte om op een overstijgend niveau reflectie te plegen op de inhoud van het welzijnswerk. Die behoefte is vooral ontstaan door de confrontatie met de prestatievelden van de WMO.

De gemeente geeft aan samen met SCALA een nota te willen ontwikkelen waarin gemeenschappelijke aannames met betrekking tot het welzijnswerk worden verwoord.

SCALA kan vervolgens deze nota gebruiken om intern het proces van ontwikkeling van DAP-kaarten verder te professionaliseren.

Het belang voor SCALA is dat op deze wijze haar werkzaamheden richting de gemeente op overkoepelend niveau gelegitimeerd worden.

Het advies is dan ook tweeledig:

- 1) Kom zo snel mogelijk met de gemeente tot het vaststellen van een nota Gemeenschappelijke Aannames Welzijnswerk Hengelo.***
- 2) Gebruik juist deze aannames in de nieuw te ontwikkelen DAP-kaarten.***

Hierdoor kan het welzijnswerk in Hengelo ook in de nabije toekomst stevig op de kaart worden gezet.

---

¹ Diensten, Activiteiten en Producten

Inleiding:

In dit eindrapport vindt u de weerslag van vier maanden reflectie op het onderwerp SCALA *welzijnswerk* (Scala) en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in de nabije toekomst. Het doel van deze reflectie is te komen tot een advies over de wijze waarop het productaanbod van Scala het meest passend kan worden vertaald naar de nieuwe prestatievelden van de WMO.

Bij de recente invoering van de WMO heeft, zeker wat betreft de gemeenten, de nadruk vooral gelegen op de overgang van de enkelvoudige huishoudelijke hulp van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de WMO. Dit betekent voor de gemeenten een belangrijke, nieuwe taak waar bovendien veel geld mee is gemoeid.

Het lijkt er op dat vooral om pragmatische redenen deze verandering voorrang heeft gekregen. Dat neemt niet weg dat ook vanaf 1 januari 2007 het Welzijnswerk onder het nieuwe regime van de WMO is komen te vallen. Nu de stofwolken rond de overgang van de huishoudelijke hulp wat optrekken, komt dit beleidsveld weer meer in beeld bij de gemeenten.

Scala heeft gemeend deze ontwikkelingen niet lijdzaam af te wachten, maar proactief met deze wetswijziging om te gaan. Vandaar dat men contact gezocht heeft met de Wetenschapswinkel van de Universiteit Twente om te bezien hoe dit onderwerp aangepakt kan worden. Via bemiddeling door de Wetenschapswinkel is drs. E.B. Ponten (bestuurskundige) gevraagd dit onderzoek uit te voeren. Tijdens het onderzoek vervult de Wetenschapswinkel een adviserende rol.

Vraagstelling Scala en onderzoeksopzet:

De vraag die Scala bij de Wetenschapswinkel heeft neergelegd komt voort uit de wens om mee te kunnen doen in de beleidsontwikkeling die past bij de nieuwe situatie van de WMO. Als welzijnsinstelling heeft Scala een proactieve houding ontwikkeld ten aanzien van innovatie en kwaliteit. Zo wil men bijvoorbeeld HKZ-gecertificeerd zijn om in de toekomst mee te kunnen doen bij aanbestedingen die het werkterrein van Scala raken. En ten opzichte van collega-instellingen is men al redelijk ver in het transparant maken van haar activiteiten via zogeheten DAP-kaarten²; korte nota's waarin Diensten, Activiteiten en Producten van Scala omschreven worden naar onder andere doelstelling, doelgroep, beoogd resultaat en wijze van rapportage en registratie.

Deze DAP-kaarten worden reeds enkele jaren gebruikt en moeten voor de volgende jaren meer in het jargon van de WMO worden ontwikkeld. Het advies dat Scala zoekt heeft dan ook betrekking op de vertaalslag die gemaakt moet worden in de DAP-kaarten van de situatie onder de, nu vervallen, Welzijnswet naar de situatie onder de nieuwe WMO.

Na gesprekken met Scala luidt de vraagstelling, zoals weergegeven in de overeenkomst tussen de onderzoeker en Scala, als volgt:

Hoe kan het productaanbod van SCALA welzijnswerk het meest passend worden vertaald naar de nieuwe prestatievelden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning?

In het vervolg van het onderzoek, zoals ook uit het volgende hoofdstukken zal blijken, is in overleg met de organisatie het accent verschoven van een 1 op 1 vertaalslag van het totale huidige productaanbod naar advisering over het nieuw te gebruiken jargon in het kader van de prestatievelden van de WMO. Een advies op een meer abstract niveau. Hierbij gaat de interesse van de organisatie vooral uit naar de formulering van prestatie-indicatoren die aansluiten bij de genoemde prestatievelden.

Die onderzoeksopzet valt grofweg in drie delen uiteen:

- 1 Kennismaking met Scala door middel van interviews met sleutelfiguren uit de organisatie
- 2 Bestudering van het huidige gebruik van de DAP-kaarten
- 3 Relatie leggen tussen de DAP-kaarten en de prestatievelden van de WMO

Daarbij wordt onder andere ook gebruik gemaakt van literatuurstudie en interviews met mensen buiten de organisatie van Scala zoals de gemeente Hengelo.

---

² Zie bijlage 3 voor een voorbeeld van een DAP-kaart.

Resultaten eerste fase onderzoek: Kennismaking met organisatie

Inleiding:

In de eerste fase van het onderzoek ging het om de kennismaking met de organisatie van Scala. In een vijftal interviews met de verschillende afdelingshoofden en een stafmedewerker is met name het gebruik van de DAP-kaarten, bekendheid met WMO, relatie met de subsidiegever en de verwachtingen omtrent dit onderzoek aan de orde geweest. Ook werd een overleg met betrekking tot het opstellen van nieuwe DAP-kaarten voor 2008 bijgewoond.

Dit heeft geleid tot een aantal observaties die reeds in de eerste tussenrapportage zijn vermeld.

Algemene observaties:

Bij alle geïnterviewden komen de volgende thema's bovendien:

- Scala is bezig met een professionaliseringslag
- Het ambitieniveau is hoog
- De druk om dit met de beperkte middelen te doen wordt gevoeld
- Er bestaat een goede relatie met de gemeente
- Het gebruik van DAP-kaarten wordt als zinvol ervaren maar moet verder worden ontwikkeld
- Over het algemeen is de bekendheid met de WMO en de gevolgen van deze wet voor de organisatie laag

Over de verwachtingen met betrekking tot deze opdracht lopen de meningen wat uiteen. Gemeenschappelijk in die verwachtingen is het idee dat de uitkomst van dit onderzoek moet bijdragen aan een verdere inhoudelijke ontwikkeling in het gebruik van de DAP-kaarten. De eerste kiemen van een autonome ontwikkeling binnen Scala om meer naar de prestatievelen van de WMO toe te schrijven zijn echter al zichtbaar.

Meer specifieke observaties:

→ Afdeling Opvoedingsondersteuning en Peuterspeelzaalwerk (O&P)

Dit is een relatief grote afdeling binnen Scala waar zo'n 43 mensen betaald werk aan hebben en nog eens ongeveer 15 vrijwilligers hun bijdrage leveren. In Hengelo is zij de grootste aanbieder van peuterspeelzaalwerk en de enige met betaalde krachten. De afdeling komt over als het meest hiërarchisch georganiseerde deel van Scala.

Er bestaat onduidelijkheid in hoeverre de WMO het wettelijk kader vormt voor het peuterspeelzaalwerk. Het hoofd van de afdeling geeft aan dat de ontwikkelingen op landelijk niveau nog niet afgerond zijn. Wellicht zal het bij de wet op de Kinderopvang kunnen worden ondergebracht maar men is daar nog niet uit, temeer daar de consequenties op financieel gebied waarschijnlijk groot zullen zijn. Professionalisering van het peuterspeelzaalwerk is daarbij een belangrijk thema.

Op de kaart zetten

Naast gemeentelijke middelen worden ook meer specifieke diensten gefinancierd bijvoorbeeld uit gelden via het Grote Steden Beleid.

De sterk veranderende omgeving, met name door de opkomst van de kinderdagopvang, is een factor die de toekomst onzeker maakt. Het risico is dat het product “peuterspeelzaalwerk” door de kinderopvang wordt overgenomen.

Het is onduidelijk hoe een meer naar de prestatievelden van de WMO toeschrijven in de betreffende DAP-kaarten aansluit op deze ontwikkeling.

→ Afdeling Sociale Activering en Samenlevingsopbouw (S.A.S)

De afdeling is “plat” georganiseerd. Het hoofd geeft leiding aan 26 uitvoerend sociaal-cultureel werkers. Daarbij is er ondersteuning vanuit het bedrijfsbureau door twee stafmedewerkers.

Hier wordt grote druk vanuit de gemeente ervaren. De gemeente wil de relatie zien tussen afspraken en resultaten. En dat lukt nog niet of onvoldoende.

Hier geldt de noodzaak van verdere professionalisering van de afdeling. Bijvoorbeeld door meer SMART te werken. Het werken met DAP-kaarten moet verder worden ontwikkeld zodat de communicatie met de gemeente bevordert wordt.

Toch laten recente ontwikkelingen met DAP-kaarten zien dat de ontwikkeling om meer naar de WMO toe te schrijven op gang komt.

→ Afdeling Jeugd en Jongerenwerk (J&J)

Deze afdeling is verdeeld naar de drie stadsdelen Noord, Midden en Zuid en het hoofd geeft leiding aan de bijbehorende coördinatoren. Naast die coördinatoren werken er ongeveer 8 medewerkers per stadsdeel.

Hier wordt de noodzaak tot verdere professionalisering bijzonder gevoeld. Bekendheid met de WMO is hier laag te noemen in vergelijking tot de rest van de organisatie.

Conclusies bij eerste fase onderzoek:

In de bestaande situatie zit er nog veel ruimte tussen het ambitieniveau van de organisatie en de daadwerkelijke uitvoeringspraktijk. Om verschillende redenen komen de afdelingen er nog niet toe het middel DAP-kaart ten volle te benutten. Er is echter wel een duidelijke ontwikkeling in de goede richting zichtbaar.

De verschillen in oorzaken van het nog niet optimaal benutten van het middel leiden tot verschillen in verwachting over wat de uitkomst van dit onderzoek voor een afdeling kan betekenen.

In het gesprek met het afdelingshoofd SAS kwam als het ware een titel voor het onderzoek bovendrijven : “Op de kaart zetten”.

Het gaat er om hoe medewerkers van Scala het beleid, vertaald richting de prestatievelden van de WMO, op de (DAP)kaart moeten zetten.

Op de kaart zetten

Maar het gaat er ook om dat door het middel DAP-kaarten het werk van Scala “op de kaart wordt gezet”. Het is een belangrijk communicatiemiddel naar de gemeente toe. Het maakt onderdeel uit van de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd en is daarom belangrijk voor de financiering en dus de continuïteit van het werk van Scala.

Belangrijkste conclusie bij de eerste fase van het onderzoek luidt:

** De te maken vertaalslag van diensten, producten en activiteiten naar de prestatievelden van de WMO kan niet los worden gezien van het lopende proces van ontwikkelen, invullen en gebruiken van de DAP-kaarten in het algemeen.

Resultaten tweede fase onderzoek: Huidig gebruik van DAP-kaarten en prestatie-indicatoren

Inleiding:

In de tweede fase van het onderzoek is gekeken naar de verwoording van doel, doelgroep en prestatie-indicatoren in de bestaande DAP-kaarten. Er is een inventarisatie³ gemaakt van deze zaken per afdeling en DAP-kaart en deze is voorgelegd aan Scala en aan de gemeente Hengelo om te zien of de inventarisatie een goed beeld geeft van de huidige situatie.

Opmerkingen bij het gebruik van de DAP-kaarten:

Tijdens het verzamelen van de gegevens van de DAP-kaarten zijn een aantal zaken opgevallen. Allereerst ten aanzien van het formuleren van doelen. Hierbij lijkt het alsof er wat onduidelijkheid bestaat over hoe om te gaan met het onderscheid tussen de categorieën “beleidsdoelstelling opdrachtgever” en “beoogde resultaat”. Dit leidt er toe dat bij de ene kaart het doel van een activiteit te vinden is bij de beleidsdoelstelling opdrachtgever en bij een andere kaart bij beoogde resultaten.

De vraag die zich opwerpt is of het nodig is om een dergelijk onderscheid te maken en zo ja, waar dat onderscheid hem dan in zit. Op dit moment is het gebruik van de DAP-kaarten daarin niet eenduidig. Sommige doelen zijn, ten opzichte van de doelgroep, zeer ruim omschreven of, zoals bij het kinderwerk, niet of niet duidelijk omschreven. Hier ligt ruimte voor verbetering.

Ten tweede is de omschrijving van de doelgroep soms zeer algemeen of onduidelijk, bijvoorbeeld bij het jongerenwerk, PSAH of Activiteiten Allochtone Vrouwen. Wellicht is het voor ingewijden direct duidelijk waar het over gaat, maar gezien het belang van de toepassing van DAP-kaarten zou het duidelijker kunnen. Vanzelfsprekend is hier een nauw verband met de opmerkingen die net gemaakt zijn over het formuleren van doelen.

Tenslotte de prestatie-indicatoren. Deze zijn, indien aanwezig, te vinden in de categorieën registratie en rapportage. Ook hier wordt het onderscheid niet altijd duidelijk gemaakt. Een onderscheid zou kunnen zijn dat registratie over het “wat” gaat en rapportage over het “hoe” en “naar wie”. Slechts in een enkel geval worden duidelijke, aan de activiteit, doel en doelgroep gerelateerde prestatie-indicatoren genoemd. Maar veelal blijft dit onderwerp hangen op deelnemerregistratie. En daar waar wel duidelijke indicatoren worden genoemd, staan ze niet bij de categorie registratie maar bij beoogde resultaten.

Geconstateerd moet worden dat het gebruik van de DAP-kaarten organisatiebreed sterk uiteenloopt. Per afdeling en misschien wel per uitvoerende medewerker wordt een andere invulling aan bepaalde categorieën gegeven. Dit begint al bij het door elkaar gebruiken van de begrippen Diensten, Activiteiten en Producten. Zo bestaan er naast elkaar DAP-kaarten die grotendeels aan elkaar gelijk zijn maar alleen op het niveau van activiteiten van elkaar verschillen. Vooral bij het jongeren werk en de samenlevingsopbouw is dit het geval.

Het onderscheid in het beleid van Scala van abstract niveau naar concreet niveau wordt door deze spraakverwarring over het invullen van de verschillende categorieën minder duidelijk dan wenselijk is. Wellicht is het een idee om toch een meer onderscheiden invulling te geven aan de begrippen Diensten, Producten en Activiteiten. En wel in volgorde van mate van abstractie.

---

³ Zie bijlage 2

Op de kaart zetten

Scala is een maatschappelijke dienstverlener. Het beleid van Scala is er dan ook op gericht dienstbaar te zijn aan haar omgeving. Het beleid vertaalt zich op het meest abstracte niveau dan ook naar diensten. Op dit niveau spreken we dan ook van doelstellingen en doelgroepen.

Het volgende, reeds meer uitvoerende niveau, gaat dan over de producten die Scala aanbiedt. Deze hangen nauw samen met de ervaring en vaardigheden van de uitvoerende professionals.

En tenslotte is er het niveau van de activiteiten waarbij het meest concreet wordt beschreven wat, voor wie, wanneer en tegen welke condities wordt gedaan. Het lijkt voor de hand liggend dat prestatie-indicatoren vanuit dit concrete niveau geabstraheerd moeten worden.

Het ontbreken van een dergelijk onderscheid verklaart waarschijnlijk ook waarom op uitvoerend niveau zo verschillend tegen de afzonderlijke categorieën van de DAP-kaarten wordt aangekeken. Bovendien zou het hanteren van verschillende abstractieniveaus ook kunnen helpen bij de vraag wie welk deel van de DAP-kaart zou kunnen invullen.

Conclusies bij tweede fase onderzoek:

Als we het bovenstaande samenvatten komen de volgende conclusies bovendrijven:

** Doelen en doelgroepen worden nog niet voldoende helder in de DAP-kaarten omschreven.

** Er wordt op dit moment in de DAP-kaarten onvoldoende gewerkt met heldere, inhoudsgeoriënteerde prestatie-indicatoren.

** Er is onduidelijkheid over het gebruik van de verschillende categorieën binnen de DAP-kaarten.

** Het onderscheid tussen Diensten, Activiteiten en Producten is onduidelijk en leidt tot weinig uniform hanteren van de DAP-kaarten.

Resultaten derde fase onderzoek: Relatie DAP-kaarten en de prestatievelden van de WMO

Inleiding:

In de derde en laatste fase van dit onderzoek kijken we naar de toekomst. De nieuwe prestatievelden van de WMO vragen om een herijking van het denken over doelen, doelgroepen en prestatie-indicatoren. Gezien de conclusies uit de eerste twee fasen moet hier de vraag worden gesteld wat relevant en werkbaar is voor Scala. In de loop van dit hoofdstuk zal duidelijk worden dat intensivering van het contact met de gemeente over de uitgangspunten van het werk en een verdere professionalisering van het gebruik van de DAP-kaarten voor Scala goede middelen zijn om aan te sluiten bij de ontwikkelingen rond de WMO.

Wat is de WMO in het kort?

Deze vraag wordt door het ministerie van VWS en de VNG op hun gezamenlijke website⁴ als volgt beantwoord:

De WMO is een nieuwe wet, waarin de volgende bestaande wetten gebundeld zijn:

- *Welzijnswet*
- *Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg)*
- *Aantal subsidieregelingen uit de AWBZ (o.a. mantelondersteuning, diensten bij wonen met zorg)*
- *De Huishoudelijke Verzorging uit de AWBZ*
- *De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)*

Het maatschappelijke doel van de WMO is: meedoen. Meedoen van alle burgers aan alle facetten van de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Dat is de onderlinge betrokkenheid tussen mensen. En als dat niet kan, is er ondersteuning vanuit de gemeente. Het eindperspectief van de WMO is een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanpalende terreinen. Voor mensen die langdurige, zware zorg nodig hebben is en blijft er de AWBZ.

Verder wordt aangegeven dat men streeft naar verbetering in de maatschappelijke participatie van de burger. De nieuwe WMO beoogt dit met name door een verandering in sturingsfilosofie en een heldere en uniforme wijze van verantwoording. Men verwoordt het aldus:

Met ingang van de Wet maatschappelijke ondersteuning is er meer samenhang in de ondersteuning voor de burger gekomen. Zo kan iedereen bij één loket terecht met vragen over ondersteuning. Bovendien betreft de gemeente de burgers bij het ontwikkelen van het gemeentelijke WMO-beleid. Dat maakt ondersteuning op maat mogelijk.

De Wvg en de Welzijnswet vielen al onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Door de invoering van de WMO is daar een deel van de AWBZ en de OGGZ bijgekomen. De grootste verandering is de bundeling van de wetten en de verandering in de sturingsfilosofie. Door een bundeling van de wetten is integraal beleid mogelijk. Dit betekent dat gemeenten alle diensten goed op elkaar moeten afstemmen. De verandering in de sturingsfilosofie houdt in dat gemeenten verantwoording afleggen aan hun eigen inwoners in plaats van aan het rijk. Het is dus belangrijk dat gemeenten alle partijen goed betrekken bij het ontwikkelen van het beleid.

Hoewel de gemeenten nu verantwoording moeten afleggen aan de eigen inwoners, zijn er wel een aantal kaders opgesteld waar de gemeente beleid op moet formuleren. Deze kaders worden de prestatievelden genoemd. De WMO bepaalt dat gemeenten hun beleid op deze prestatievelden moet vastleggen in een beleidsplan. Dit plan stelt de gemeente één keer in de vier jaar op.

---

⁴ www.invoeringwmo.nl 5 augustus 2007

Op de kaart zetten

Er zijn negen prestatievelden:

- 1 het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;*
- 2 op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;*
- 3 het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;*
- 4 het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;*
- 5 het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;*
- 6 het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;*
- 7 maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld*
- 8 het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen*
- 9 het bevorderen van verslavingsbeleid.*

En hier zien we dan de illustere prestatievelden op een rij. De formulering hier is vrijwel gelijk aan de letterlijke wetstekst van de WMO⁵. In de praktijk wordt bij sommige prestatievelden het onderwerp verkort weergegeven. Zo gebruikt de gemeente Hengelo de volgende formuleringen:

- 1) Sociale samenhang en leefbaarheid
- 2) Preventie jeugd
- 3) Informatie en advies
- 4) Mantelzorg en vrijwilligers
- 5) Deelname maatschappelijk verkeer
- 6) Voorzieningen
- 7) Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- 8) Openbare geestelijke gezondheidszorg
- 9) Verslavingszorg

Wat betekent de invoering van de WMO voor het welzijnswerk in het algemeen?

De Welzijnswet is overgegaan in de WMO. De uitvoering van de WMO ligt bij de gemeente. Wat dit betreft verandert er dus helemaal niets voor de welzijnsinstellingen.

De WMO is echter meer dan alleen welzijnswerk. Dat betekent dat met de WMO een kader wordt gecreëerd waarmee meer samenhang in de ondersteuning voor de burger moet worden bereikt. Maar dat betekent ook dat meer organisaties dan voorheen nu onder een en hetzelfde regime vallen. En ook hiervoor wordt de gemeente verantwoordelijk. Met andere woorden; door het wegvallen van de juridische schotten ontstaat een grotere pool van organisaties en instellingen die onder de zelfde noemer dingen naar de gunst van de gemeente.

Het is vooral dit gegeven waardoor welzijnswerkinstellingen zich afvragen of zaken die onder de oude wet zekerheid boden onder de WMO nog wel zo vanzelfsprekend zijn.

Parallel hieraan loopt de ontwikkeling van professionalisering van de sector. Deze ontwikkeling laat zich kenmerken door het streven naar transparantie en meetbaarheid van het welzijnswerk. Zo hebben bijvoorbeeld een aantal instellingen en gemeenten zich verenigd in het Servicepunt

---

⁵ Zie bijlage 2

Op de kaart zetten

Welzijnsinformatie dat ondersteuning biedt bij dit proces. Hier worden initiatieven als WILL⁶ en TRILL⁷ verder vormgegeven.

Maar de WMO is vooral een kans voor welzijnsinstellingen. Zo stelt ook de MO-groep dat de WMO voor lokale gemeenschappen een stevige uitdaging betekent. Men vindt dat:

*Een sleutelrol is weggelegd voor professionele welzijnsorganisaties in welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Vanwege hun kennis en ervaring. Vanwege hun vermogen om met anderen samen te werken.*⁸

Dit is een belangrijke constatering. Door de aard van het welzijnswerk en de ervaring die welzijnsorganisaties jarenlang hebben opgebouwd, zijn zij bij uitstek een aantrekkelijke partner bij het ontwikkelen van het beleid rond de WMO.

Wat betekent de invoering van de WMO voor SCALA welzijnswerk?

Ook SCALA *welzijnswerk* is zo'n aantrekkelijke partner. Het werk, dat wil zeggen de diensten, activiteiten en producten van Scala, raakt juist de kern van de WMO. Daar waar andere organisaties zich richten op een of enkele van de prestatievelden, kan Scala juist binnen vrijwel alle velden van de WMO iets voor de gemeenschap betekenen.

De essentie van de nieuwe wet is immers dat de individuele burger in staat moet worden gesteld om mee te kunnen doen aan de maatschappij. Voor elk van de in de DAP-kaarten beschreven zaken geldt dat het een bijdrage is aan dit doel.

De WMO biedt voornamelijk kansen aan Scala. Ruimte voor nieuwe initiatieven, meer mogelijkheden tot samenwerking met andere organisaties en ook, en dat is niet onbelangrijk, nieuwe kapstokken om het bestaande productenpakket naar de gemeente toe op te hangen.

Hiertoe is het niet zo zeer van belang dat er al dan niet sprake is van een nieuw jargon met betrekking tot de WMO. Veel belangrijker is dat het werk goed wordt gecommuniceerd met de belangrijkste opdrachtgever, de gemeente Hengelo. En dat houdt in meer transparant en meetbaar de inhoud van het werk in de DAP-kaarten over het voetlicht brengen. Maar ook een goed vooroverleg met die opdrachtgever over gemeenschappelijke aannames met betrekking tot de inhoud van het werk en de rol van de professionals van Scala.

Tijdens dit onderzoek heeft de gemeente aangegeven behoefte te hebben aan het gemeenschappelijk opstellen van een notitie waarin deze gemeenschappelijke aannames worden verwoord. Hier ligt een grote kans voor Scala.

** Juist vanuit zo'n notitie kan een meer concrete invulling worden gegeven aan de verschillende categorieën van de DAP-kaarten. Daarmee wordt precies de intentie van de wetgever om op lokaal niveau tot passende oplossingen te komen gevolgd.

---

⁶ Welzijnsinformatie Landelijk en Lokaal

⁷ Traformatie naar een Resultaatgerichte Informatievoorziening Lokaal en Landelijk

⁸ www.mogroep.nl 5 augustus 2007

Conclusies en aanbevelingen:

Als we dan nu kijken naar de reflectie op het onderwerp Scala Welzijn Hengelo en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning ons heeft gevoerd, wordt de volgende redenering zichtbaar.

De eerste conclusie is dat de te maken vertaalslag van diensten, activiteiten en producten naar de prestatievelden van de WMO niet los gezien kan worden van het lopende proces van ontwikkelen, invullen en gebruiken van DAP-kaarten⁹.

Dit proces levert ook in de huidige situatie onvoldoende transparante en meetbare weergave van het inhoudelijke werk van de organisatie op¹⁰.

Zowel Scala als de gemeente Hengelo voelen de behoefte om op een overstijgend niveau reflectie te plegen op de inhoud van het welzijnswerk. Die behoefte is vooral ontstaan door de confrontatie met de prestatievelden van de WMO.

De gemeente geeft aan samen met Scala een nota te willen ontwikkelen waarin gemeenschappelijke aannames met betrekking tot het welzijnswerk worden verwoord¹¹.

Scala kan vervolgens deze nota gebruiken om intern het proces van ontwikkeling van DAP-kaarten verder te professionaliseren.

Het belang voor Scala is dat op deze wijze haar werkzaamheden richting de gemeente op overkoepelend niveau gelegitimeerd worden.

Het advies naar aanleiding van dit onderzoek is dan ook tweeledig:

- a. Kom zo snel mogelijk met de gemeente tot het vaststellen van een nota Gemeenschappelijke Aannames Welzijnswerk Hengelo.***
- b. Gebruik juist deze aannames in de nieuw te ontwikkelen DAP-kaarten.***

Ad 1) Het met de gemeente komen tot een nota Gemeenschappelijke Aannames Welzijnswerk:

De wetgever beoogt nu juist met de invoering van de WMO op lokaal niveau nieuw beleid tot ontwikkeling te laten komen. Scala en de gemeente Hengelo hebben hier een unieke kans om aan de hand van een wettelijk vastgesteld kader, de 9 prestatievelden van de WMO, te komen tot een nieuwe impuls voor het welzijnswerk in de gemeente.

Het gesprek tussen Scala en de gemeente zal op een hoger abstractieniveau dan dat van de dagelijkse gang van zaken worden gevoerd. Beide partijen hebben belang bij het vastleggen van uitgangspunten waardoor op meer concreet niveau hernieuwde en misschien wel vernieuwende werkafspraken kunnen worden gemaakt. Het belang voor Scala ligt hierbij in de legitimering van haar

---

⁹ Zie pagina 8

¹⁰ Zie pagina 9

¹¹ Zie pagina 13

Op de kaart zetten

werkzaamheden. Dit vereenvoudigt het werk van de uitvoerende professional, zowel bij Scala als bij de gemeente!

Uit het onderzoek blijkt dat de relatie tussen Scala en de gemeente over het algemeen als goed bestempeld wordt. Dit is een belangrijke voorwaarde bij de ontwikkeling van de gezamenlijke nota. Men moet zich daarnaast realiseren dat beide partijen een reëel belang hebben bij het ontwikkelen van dit stuk. Men zal tijd en middelen vrij moeten maken om tot een goed eindresultaat te komen.

Wellicht kan hulp van buitenaf uitkomst bieden. Deze persoon kan ondersteuning bieden door:

- Het vergelijken van beleidsplannen van Scala met het meerjarenbeleidsplan van de gemeente.
- Het inventariseren bij de partijen wat de afzonderlijke uitgangspunten zijn.
- Het schrijven van een gespreksvoorstel.
- Het leiden van de gesprekken.
- Het verwerken van de gesprekken tot voorstellen voor een notitie.
- Het schrijven van de uiteindelijke tekst.

Het voordeel hiervan voor de partijen is dat men “de handen vrij heeft” bij de gesprekken. En dat het de dagelijkse gang van zaken niet te veel ophoudt.

Ad 2) Het gebruik van de DAP-kaarten en de prestatievelden van de WMO:

Natuurlijk is deze nota niet van vandaag op morgen beschikbaar. En het schrijven van de nieuwe DAP-kaarten moet wel doorgang vinden. Er zijn bij de tweede tussenrapportage reeds ideeën aangedragen om het proces van ontwikkelen, invullen en gebruiken van DAP-kaarten verder te optimaliseren. Op basis van die ideeën worden hier een aantal verdere adviezen genoemd.

- a) Maak het begrippenkader met betrekking tot Diensten, Activiteiten en Producten helder.
- b) Maak onderscheid in abstractieniveau bij de verschillende categorieën van de DAP-kaarten.
- c) Verdeel de verantwoordelijkheid voor het invullen van de categorieën naar mate van abstractieniveau over uitvoerend professional dan wel management.
- d) Bewaak de uniformiteit bij het gebruik van de DAP-kaarten.

Teneinde dit proces goed op de rails te krijgen kan men er voor kiezen om zowel het management als de uitvoerende professional hierbij te coachen. Vaak levert aanwezigheid van iemand die geen direct belang heeft bij een bepaalde uitkomst van een overleg de mogelijkheid tot reflectie en verdieping binnen een overleg.

Ook kan deze persoon tijdens overlegsituaties aangaande DAP-kaarten ontwikkeling de aanwezigen stimuleren te denken in termen van de prestatievelden van de WMO.

Uiteindelijk zal de Nota Gemeenschappelijke Aannames Welzijnswerk de basis moeten gaan vormen voor de verdere ontwikkeling van het instrument DAP-kaart.

Op de kaart zetten

Tenslotte:

De uitkomst van dit onderzoek is wat anders dan in eerste instantie werd gezocht door Scala. Het is echter wel een antwoord op de vraag:

Hoe kan het productaanbod van SCALA welzijnswerk het meest passend worden vertaald naar de nieuwe prestatievelden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning?

Namelijk door het volgen van de gegeven adviezen:

- 1) Kom zo snel mogelijk met de gemeente tot het vaststellen van een nota
Gemeenschappelijke Aannames Welzijnswerk Hengelo.***
- 2) Gebruik juist deze aannames in de nieuw te ontwikkelen DAP-kaarten.***

In het gezamenlijk met de gemeente ontwikkelen van de vertaling naar de nieuwe prestatievelden van de WMO, wordt voor Scala een solide, doordachte en actuele basis gecreëerd waarop de komende jaren het welzijnswerk in Hengelo nog steviger op de kaart gezet kan worden.

drs. Eduard Ponten

10 september 2007

Bijlage 1

Huidige prestatie-indicatoren zoals vermeld in de D.A.P.-kaarten van SCALA welzijnswerk

O&P

Peuterspeelzaalwerk :

- Doel:
bijdrage aan de opvoeding en de ontwikkeling van peuters en voorkomen dat achterstanden ontstaan
- Doelgroep:
kinderen 2,5 tot 4 jaar (en hun ouders)
- Prestatie-indicatoren:
  - aantal peuters per groep inclusief etniciteit
  - aantal vrijwilligers
  - aantal peuters van peuterspeelzaal naar basis onderwijs
  - aantal peuters met verwijzing naar zorgstructuur
  - beschrijving activiteiten ouderparticipatie

Bijzonder peuterspeelzaalwerk (VVE):

- Doel:
  - voorkomen of wegwerken van taalachterstanden bij anderstalige en Nederlandstalige peuters
  - verbeteren van de oudercontacten en bevorderen van de ouderparticipatie
  - ontwikkeling van taalbeleid voor- en vroegschoolse periode
- Doelgroep:
kinderen 2,5 tot 4 jaar (en hun ouders) met taalachterstand
- Prestatie-indicatoren:
  - aantal peuters per groep inclusief etniciteit
  - aantal vrijwilligers
  - aantal peuters van peuterspeelzaal naar basis onderwijs
  - aantal peuters met verwijzing naar zorgstructuur

Pedagogische ondersteuning:

- Doel:
  - Vermindering van het aantal kinderen dat in de voorschoolse periode met sociaal emotionele en cognitieve ontwikkelingsstoornissen kampt.
  - Positieve ontwikkeling van het gedrag van de kinderen door ouders en leidsters
  - Verbetering competentie van leidsters op het gebied signalering ontwikkelingsachterstanden van kinderen en de verwijzing naar de pedagogische medewerker
- Doelgroep:

Op de kaart zetten

kinderen 2,5 tot 4 jaar (en hun ouders) die ingeschreven staan bij een peuterspeelzaal van Scala

- Prestatie-indicatoren:
  - aantal aandachtskinderen per wijk, per peuterspeelzaal
  - problematiek
  - verwijzing en hulpvraag
  - uitstroom peuters

Instap- en opstapprogramma:

- Doel:
  - bevorderen van de cognitieve- taal-,spel- en sociaal-emotionele ontwikkeling van deelnemende peuters
  - verbetering van de leervoorwaarden en opvoedingsvaardigheden van ouders
- Doelgroep:

allochtone moeders met kinderen in de leeftijd 1-2 (instap) en 2-4 jarigen (opstap)
- Prestatie-indicatoren:
  - aantal peuters: etniciteit, opleidingsniveau ouders
  - uitstroom peuters
  - deelname moeders aan andere trajecten
  - aantal groepsbijeenkomsten
  - aantal huisbezoeken

Buurtnetwerk:

- Doel:
  - bevorderen van de cognitieve- taal-,spel- en sociaal-emotionele ontwikkeling van deelnemende peuters
  - verbetering van de leervoorwaarden en opvoedingsvaardigheden van ouders
- Doelgroep:

Beroepskrachten die dagelijks omgaan met kinderen van 0-12 jaar en/of met hun ouders
- Prestatie-indicatoren:
  - beschrijving bijeenkomsten informatie en deskundigheidsbevordering
  - beschrijving soort signalen en de gekozen preventieactiviteit
  - registratie van aantal casussen, etniciteit, gezinssamenstelling, leeftijd inbrenger, type problematiek, betrokken instelling, duur traject en doorverwijzing

Preventienetwerk Zuid:

- Doel:

met een verbeterde structuur rond preventie de zorg voor kinderen zo licht mogelijk, zo snel mogelijk, zo kort mogelijk te organiseren

Op de kaart zetten

- Doelgroep:
kinderen van 0-12 jaar en met hun ouders
- Prestatie-indicatoren:
???

Taboes bespreken:

- Doel:
Preventie huiselijk geweld
- Doelgroep:
Turkse en Suryoye vrouwen vanaf 19 jaar.
- Prestatie-indicatoren
(Jaar rapportage september 2007)
aantal groepen / deelnemers;
samenvatting deelnemers evaluatie (tevredenheid)
(Eind rapportage juni 2008)
aantal groepen / deelnemers;
de resultaten van en bevindingen uit de evaluaties (tevredenheid) van deelnemers;
de succes / faalfactoren van het project;
inhoudelijke toelichting op verloop van het project en de evaluatieresultaten;
financiële verantwoording.

J & J

Jongerenwerk Noord, Midden en Zuid:

- Doel:
Het verbeteren van de situatie van jongeren van 10 – 18 jaar in een kwetsbare situatie (relatie met sociale, culturele achtergrond e.d. die op basis daarvan en de thuis- en/of de schoolsituatie risico lopen zonder startkwalificatie de school te verlaten.
- Doelgroep:
Jongeren in stadsdeel Noord, Midden en Zuid
- Prestatie-indicatoren:
deelname jongeren per activiteit

Jongerenwerk Stedelijk:

- Doel:
Het verbeteren van de situatie van jongeren van 10 – 18 jaar in een kwetsbare situatie (relatie met sociale, culturele achtergrond e.d. die op basis daarvan en de thuis- en/of de schoolsituatie risico lopen zonder startkwalificatie de school te verlaten.
- Doelgroep:
Jongeren
- Prestatie-indicatoren:
deelname jongeren per activiteit

Op de kaart zetten

Straathoekwerk:

- Doel:
Voorkomen en bestrijden van overlast door rondhangende jongeren van 12 tot 18 jaar door het inventariseren van behoeften en wensen van deze jongeren en hen te begeleiden richting een oplossing ter voorkoming van de ervaren overlast.
- Doelgroep:
rondhangende jongeren van 12-18
- Prestatie-indicatoren:
-aanwezigheid bij overleggen
-registratie groepen

Summersquare:

- Doel:
-bezoekers kennis laten maken met kunst en cultuur, het aanbod Jongerenwerk en Metropool, organisaties die zich op jongeren richten
-jongeren podium ervaring op te laten doen door hen uit de nodigen hun talenten te uiten
- Doelgroep:
jongeren
- Prestatie-indicatoren:

Kinderwerk:

- Doel: ???
- Doelgroep:
kinderen 4-12 jaar
- Prestatie-indicatoren:
per week deelname van 20 en 60 kinderen per week
-vrijwilligers en stagiaires hebben zich positief ontwikkeld tav het organiseren en uitvoeren van activiteiten voor kinderen hetgeen positief bijdraagt aan hun (beroeps)ontwikkeling en bijdraagt aan de kwaliteit van het aanbod aangetoond middels evaluatie van de begeleiding
-een goed begeleid vrijwilligerskader wat in de toekomst kan resulteren in een groter aanbod kinderactiviteiten

Stedelijk kinderwerk:

- Doel: ???
- Doelgroep:
kinderen 4-12 jaar
- Prestatie-indicatoren:
-straatspeeldag: 10 spel actieplaatsen, begeleid door 100 vrijwilligers en met een bereik van ca. 1500 kinderen van 4 tot 12 jaar

Op de kaart zetten

- vakantie spelen: 7 wijkteams bestaande uit totaal 120 vrijwilligers en met een bereik van ca. 400 kinderen van 4 tot 12 jaar
- roefeldag: 50 vrijwilligers en een bereik van 180 kinderen uit groep 7-8 van de basisscholen
- straatspeeldag: op 10 actie plaatsen hebben vrijwilligers spelactiviteiten georganiseerd voor genoemde kinderen en is aandacht gevraagd voor onveilige (verkeer)situaties ten opzichte van spelende kinderen
- Vakantie spelen: door de geboden ondersteuning hebben wijkteams twee weken activiteiten kunnen aanbieden voor genoemde kinderen
- Roefeldag: door de ondersteuning hebben begeleiders samen met kinderen kennis kunnen maken met bedrijven en organisaties in de stad.

Speel-o-theek Toverbal:

- Doel:
  - stimuleren van de cognitieve, taal-, spel- en sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen door instandhouding van speel-o-theken
- Doelgroep:
- kinderen 0-12 jaar en hun ouders
- Prestatie-indicatoren:
  - aantal vergadering
  - aantal malen werkoverleg
  - aantal informatiebijeenkomsten,
  - aantal vrijwilligers per speel-o-theek,
  - aantal leden per speel-o-theek

S.A.S.

Samenlevingsopbouw stadsdeel Noord, Midden en Zuid:

- Doel:
  - Behoud en verbetering van het sociale en fysieke woon- en leefklimaat d.m.v. activering van bewoners(initiatieven) en ondersteuning van bewonersorganisaties
- Doelgroep:
  - Bewoners, bewonersorganisaties en wijkpartners Hengelo-Noord, Midden en Zuid
- Prestatie-indicatoren:
  - Registratie bereik onder bewoners (aantal bijeenkomsten, aantal deelnemers)

Herstructurering Berflo Es (stadsdeel Zuid):

- Doel:
  - Realiseren van bewonersinbreng en bewonersbelangen in de sloop en verbouwplannen in het kader van de herstructurering Berflo Es teneinde :
    - het maatschappelijk draagvlak onder bewoners voor de herstructureringsplannen in de wijk Berflo Es te vergroten.

Op de kaart zetten

-een kwaliteitsimpuls te geven aan de totstandkoming van de plannen voor herstructurering in Veldwijk Zuid, Veldwijk Noord en Berflo Es Zuid.

- Doelgroep:
  - Wijkraad Berflo Es
  - Bewonersbelangen Veldwijk Zuid
  - Bewonerscommissie Berflo Es Zuid
  - Bewonerscommissie Olympiaplein e.o.
  - belanghebbende bewoners van de herstructureringsgebieden
- Prestatie-indicatoren:
  - Registratie bereik onder bewoners (aantal bijeenkomsten, aantal deelnemers)

Versterken netwerkstructuren Berflo Es (stadsdeel Zuid):

- Doel:

Behoud en verbetering van de sociale en fysieke (wijk)cohesie door verbinding te leggen tussen de wensen en noden van burgers en overheid/instellingen .
- Doelgroep:

Bewoners, bewonersorganisaties en wijkpartners in het stadsdeel Zuid
- Prestatie-indicatoren:

Registratie bereik onder bewoners (aantal bijeenkomsten, aantal deelnemers)

Hart van /voor Zuid; Zuidelijke Spoorzone:

- Doel:

Realiseren van bewonersinbreng en bewonersbelangen in de ontwikkeling van de stedenbouwkundige en volkshuisvestingsplannen voor Hart van Zuid en de Zuidelijke Spoorzone, teneinde:

  - het maatschappelijk draagvlak onder bewoners voor de plannen van Hart van Zuid en Zuidelijke Spoorzone te vergroten.
  - een kwaliteitsimpuls te kunnen geven aan de totstandkoming van de plannen voor Hart van Zuid en de Zuidelijke Spoorzone.
  - participatie van bewonersorganisaties vergroten
- Doelgroep:

Stichting Hart voor Zuid en Klankbordgroep Zuidelijke Spoorzone
- Prestatie-indicatoren:

Registratie bereik onder bewoners (aantal bijeenkomsten, aantal deelnemers)

Vakantie voor minima:

- Doel:

Inwoners van Hengelo met een minimuminkomen de mogelijkheid bieden met vakantie te gaan.
- Doelgroep:

Op de kaart zetten

Inwoners van Hengelo met een minimuminkomen die behoefte hebben aan een voor hen betaalbare vakantie.

- Prestatie-indicatoren:

Er vindt registratie plaats van klanten (intake-aanmelding), van hun keuze uit vakantieaanbod en bevestiging van deelname (toewijzing/plaatsing)

Platform Samenwerkingsverband Allochtonenorganisaties Hengelo (PSAH):

- Doel:

-het vergroten van de betrokkenheid van allochtone burgers;
-het verbeteren van de communicatie met hen en hun organisaties;
-de effectiviteit van het integratiebeleid op de terreinen onderwijs, arbeid, zorg en welzijn, verhogen.

- Doelgroep:

PSAH en aangesloten zelforganisaties.

- Prestatie-indicatoren:

Uren registratie

Vrouwen in besturen (VIBEZ):

- Doel:

Maatschappelijke deelname en betrokkenheid van vrouwen in kwetsbare posities bevorderen.

- Doelgroep:

Vrouwen in kwetsbare posities

- Prestatie-indicatoren:

Begeleiden en ondersteunen:

Van het totale bereik van circa 16 tot 24 vrouwen:

-stroomt 60% door naar een zelf opgericht platform, een bewonersorganisatie, een verenigings- of stichtingsbestuur of een daaraan gelieerde groep, zoals een activiteitencommissie of een werkgroep,
-stroomt 20% door naar andere vormen van maatschappelijke participatie, bijvoorbeeld vrijwilligerswerk,
-blijft de uitval (voortijdige beëindiging van de deelname) beperkt tot 20%.

Tenminste 12 vrouwen rapporteren na afloop van hun deelname:

-minder gevoelens van eenzaamheid,
-zicht op eigen competenties,
-een grotere variatie in contacten (buiten het contact met andere deelnemers),
-meer zelfrespect,
-een toename van het gevoel van zelf verantwoordelijk zijn,

Op de kaart zetten

- keuzes kunnen maken,
- greep hebben op belangrijke gebeurtenissen in het eigen leven.

Maatschappelijke deelname

→ Mbt aard en frequentie van sociale contacten:

- toename variatie in sociale contacten,
- toename in frequentie van sociale contacten,
- toename betekenis/waarde sociale contacten.

→ Mbt persoonlijke persoonsgebonden factoren:

- verbeteren taalvaardigheid Nederlandse taal,
- meer zelfrespect bij de deelnemers,
- toename gevoel van verantwoordelijkheid in het maken van eigen keuzes en greep hebben - op de gebeurtenissen in eigen leven.

→ Maatschappelijke betrokkenheid

- kunnen benoemen van problemen in eigen leefomgeving,
- deelname aan de besturen van maatschappelijk veld,
- oprichten van /deelnemen aan overlegorganen,
- doen van vrijwilligerswerk,
- deelname aan andere vorm van maatschappelijke participatie.

Activiteiten allochtone vrouwen:

- Doel:
  - Maatschappelijke deelname van vrouwen in kwetsbare posities bevorderen.
  - Doorbreken sociaal isolement.
- Doelgroep:

Vrouwen in kwetsbare posities
- Prestatie-indicatoren:
  - Verslaglegging op basis van registratie en monitoring deelnemers.
  - Verslaglegging van signalen, wensen, behoeften en ambities van de doelgroep.
  - Verslaglegging van het aanbod en gehanteerde methodiek.
  - Urenregistratie.

Vrouwencentrum Hengelo:

- Doel:
  - Maatschappelijke deelname en betrokkenheid van vrouwen in kwetsbare posities bevorderen.
  - Interculturele ontmoeting.
- Doelgroep:

Vrouwen in kwetsbare posities

Op de kaart zetten

- Prestatie-indicatoren:
Verslaglegging op basis van registratie en monitoring
-Deelnemers;
verslaglegging van wensen, behoeften van de doelgroep;
verslaglegging van het aanbod en gehanteerde
-Methodiek;
aanbevelingen voor activiteitsaanbod 2008;
urenregistratie.

Groen Tuin:

- Doel:
Het realiseren van werkervaringsplaatsen en dagbesteding voor mensen met een uitkering en met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Doelgroep:
- Mensen met een uitkering, die om uiteenlopende redenen weinig kansen hebben op de arbeidsmarkt, geen geschikte opleiding hebben gevolgd en over weinig sociale contacten beschikken.
- Prestatie-indicatoren:
Registratie deelnemers (aanwezigheid, aantal dagdelen, duur traject)

Servicepunt Vrijwilligerswerk Hengelo:

- Doel:
Versterking sociale kwaliteit
- Doelgroep:
(potentiële) vrijwilligers en instellingen
- Prestatie-indicatoren:
-Aantal bemiddelingen
-Aantal acties 'informatie en advies'

Bijlage 2

De volledige wetstekst van de WMO wat betreft artikel 1

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- b. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt;
- c. maatschappelijke opvang: het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meer problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
- d. vrouwenopvang: het tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld;
- e. openbare geestelijke gezondheidszorg: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg;
- f. verslavingsbeleid: maatschappelijke zorg gericht op verslaafden, alle individuele geneeskundige verslavingszorg daaronder niet begrepen, en preventie van verslavingsproblemen, met inbegrip van activiteiten in het kader van de bestrijding van overlast door verslaving;
- g. maatschappelijke ondersteuning:
  - 1°. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
  - 2°. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
  - 3°. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
  - 4°. het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarmaken, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers;
  - 5°. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
  - 6°. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer;
  - 7°. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd;
  - 8°. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
  - 9°. het bevorderen van verslavingsbeleid;
- h. huishoudelijke verzorging: het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden van een persoon dan wel van de leefeenheid waartoe een persoon behoort;
- i. steunfunctiewerk: activiteiten die het uitvoeren of voorbereiden daarvan, ondersteunen van het door de gemeente te voeren beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.

Op de kaart zetten

Bijlage 3

Voorbeeld van een DAP-kaart

DAP kaart

Beschrijving diensten, activiteiten en producten van Scala Welzijn

Vakantie voor Minima

naam	Vakantie voor Minima
afdeling	SAS
auteur	
nummer	2007.19
versienummer	0.3
status	concept
reden wijziging	tekstwijziging
autorisatie	
naam	handtekening
	datum
naam	handtekening
	datum
naam	handtekening
	datum
kostenplaats	

DAP kaart**Activiteit inhoudelijk Vakantie voor Minima**

	Categorie	inhoud
1.	WMO	<ul style="list-style-type: none"> 3. het geven van informatie, advies en cliënt-ondersteuning 5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer 6. (ten dele) het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
2.	beleidsdoelstelling opdrachtgever	Inwoners van Hengelo met een minimuminkomen de mogelijkheid bieden met vakantie te gaan.
3.	probleemveld/doelgroep	Inwoners van Hengelo met een minimuminkomen die behoefte hebben aan een voor hen betaalbare vakantie
4.	dienst	Het organiseren van voor deze doelgroep betaalbare groepsvakanties en individuele gezinsvakanties tijdens de zomerperiode
5.	activiteit	<ul style="list-style-type: none"> 1. Vakantie-aanbod wordt voorbereid en georganiseerd in samenwerking met de Paasheuvelgroep, Vakantiecentrale/De Voorpost (aanbieder) 2. Informatie over vakantie-aanbod wordt verstrekt aan de doelgroep in samenwerking met gemeente Hengelo, afdeling Sociale Zaken 3. Organisatie van publiciteit en werving. 4. Coördinatie van aanmeldingen en toewijzing/plaatsing, bemiddeling tussen vraag (klanten) en aanbod (vakantievoorziening).
6.	uren	SCW2 4 uur per week
7.	deelnemers	<ul style="list-style-type: none"> 20 – 25 gezinnen per jaar (streefdoel) Informatiebijeenkomst, 1 x per jaar Individueel advies/informatie op verzoek
8.	beoogd resultaat	<ul style="list-style-type: none"> 1. 20-25 gezinnen hebben een plezierige vakantie die ze zonder deze mogelijkheid niet gehad zouden hebben 2. het voor Hengelo beschikbare aanbod is optimaal benut door personen uit de beoogde doelgroep 3. de doelgroep is voorzien van adequate informatie 4. in onze benadering is rekening gehouden met schaamte-cultuur.
9.	registratie	Er vindt registratie plaats van klanten (intake-aanmelding), van hun keuze uit vakantieaanbod en bevestiging van deelname (toewijzing/plaatsing)
10.	rapportage	<ul style="list-style-type: none"> 1. schriftelijke evaluatie voor opdrachtgever 2. tussentijdse rapportages, m.n. tijdens de periode waarin bemiddeling tussen aanbod en vraag plaatsvindt. <ul style="list-style-type: none"> 1. klantregistratie 2. tijdregistratie 3. schriftelijke evaluatie voor opdrachtgever 4. voortgangsrapportage en tussentijds overleg met opdrachtgever, aanbieder en afdelingshoofd
11.	bijzondere voorwaarden	Deelnemers dienen een minimuminkomen te hebben

Begroting

	categorie	Begroting
1.	bekostigingseenheid	per uur SCW2 4 uur per week
2.	professionele inzet, per eenheid per jaar	150 producturen
3.	kwaliteit	SCW-2 MBO
4.	stagiaires	
5.	vrijwilligers	
6.	activiteitenkosten	1.379,00
7.	deelnemersbijdragen/baten	0
8.	specifieke huisvestingskosten	0
9.	bijzondere kosten	0
10.	totaal subsidie aanvraag	9.119,00

Verantwoording

		inhoudelijke evaluatie
1.	WMO	3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning 5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer 6. (ten dele) het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
2.	beleidsdoelstelling opdrachtgever	Inwoners van Hengelo met een minimuminkomen de mogelijkheid bieden met vakantie te gaan.
3.	probleemveld/doelgroep	Inwoners van Hengelo met een minimuminkomen die behoefte hebben aan een voor hen betaalbare vakantie
4.	dienst	Het organiseren van voor deze doelgroep betaalbare groepsvakanties en individuele gezinsvakanties tijdens de zomerperiode
5.	activiteit	1. Vakantie-aanbod wordt voorbereid en georganiseerd in samenwerking met de Paasheuvelgroep, Vakantiecentrale/De Voorpost (aanbieder) 2. Informatie over vakantie-aanbod wordt verstrekt aan de doelgroep in samenwerking met gemeente Hengelo, afdeling Sociale Zaken 3. Organisatie van publiciteit en werving. 4. Coördinatie van aanmeldingen en toewijzing/plaatsing, bemiddeling tussen vraag (klanten) en aanbod (vakantievoorziening).
6.	aantal deelnemers	
7.	aantal vrijwilligers	
8.	aantal stagiaires	
9.	resultaat	
10.	conclusies en aanbevelingen	
		kosten
11.	gerealiseerde uren	
12.	kosten inzet personeel	
13.	activiteitenkosten	
14.	specifieke huisvestingskosten	
15.	baten	
16.	totale subsidie	